Lietas arhīva Nr. C-0866-20/9
ECLI:LV:KURT:2020:1204.C69395119.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Liepāja 2020.gada 4.decembrī

Kurzemes rajona tiesa
tiesnese Indra Pelnēna,
sekretāre Marina Karloviča,
piedaloties prasītāja pārstāvim Valtam Čukuram,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu biedrības /Nosaukums A/ prasību pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] Prasītāja biedrības /Nosaukums A/ pilnvarotais pārstāvis iesniedzis Kurzemes rajona tiesā prasību pret atbildētāju /pers. A/ par zaudējumu piedziņu, kurā lūgts piedzīt no atbildētāja par labu prasītājam zaudējumus 14853,19 EUR, valsts nodevu 767,65 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, noteikt tiesības prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka /datums/plkst.10.20 notika ceļu satiksmes negadījums – apgāšanas (turpmāk – CSNg), kurā tika iesaistīts atbildētājs kā transportlīdzekļa BMW 730 ar valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/ turētājs un vadītājs. Par šo CSNg faktu tika izsniegta Ceļu policijas izziņa par CSNg. Atbildētāja rīcība bija cēloniskā sakarā ar CSNg izraisīšanu, kas ir apstiprināts ar augstāk minēto izziņu un lēmumu APL Nr./numurs// /numurs/.

[1.2] Uz CSNg datumu transportlīdzekļa BMW 730 ar valsts reģ.Nr./reģistrācijas numurs/ īpašnieka civiltiesiskā atbildība nebija apdrošināta.

[1.3] CSNg rezultātā tika ievainota transportlīdzekļa pasažiere /pers. B/, un, pamatojoties uz cietušās iesniegumiem, tika izmaksātas atlīdzības 14767,11 EUR kopsummā, ko apliecina rakstveida pierādījumi lietā, ko prasītājs izmaksāja AAS "/Nosaukums B/", AAS "/Nosaukums C/", AAS "/Nosaukums D/" un /Nosaukums E/.

[1.4] Prasītājs norāda, ka /datums/, /datums/, /datums/nosūtīja atbildētājam pretenzijas par zaudējumu atlīdzināšanu ar lūgumu veikt samaksu.

[1.5] Prasītājs atbilstoši /datums/Sadarbības līguma Nr./numurs/ nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai ir pilnvarojis SIA "/Nosaukums F/" iekasēt no atbildētāja iepriekšminētos zaudējumus, līdz ar ko prasītājam ir radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 60,50 LVL, t.sk. PVN 21% (86,08 EUR) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

[1.6] SIA "/Nosaukums F/" /datums/nosūtīja atbildētājam pretenziju ar lūgumu veikt samaksu. Apmaksa netika veikta.

[1.7] Prasība pamatota ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 41.panta otrās daļas 1.punktu, Civillikuma 3., 1759., 1765., 1775., 1779., 1784., 1895.pantu.

[2] Atbildētājs /pers. A/ rakstveida paskaidrojumos uz iesniegto prasību norādījis, ka atbildētājs nav saņēmis prasītāja prasības pieteikumā norādītās pretenzijas. Tiesā ir iesniegtas 3 prasītāja pretenzijas, kuras datētas ar /datums/, /datums/un /datums/, taču pasta apliecinājums ir tikai par /datums/pretenzijas nosūtīšanu ar ierakstītu vēstuli. Pārējām divām pretenzijām nav pievienots neviens pierādījums, ka tādas pretenzijas būtu nosūtītas.

[2.1] Attiecībā uz vienīgo sūtīto /datums/pretenziju ir acīmredzams, ka ir iestājies 10 gadu noilgums. Pretenzija tika nodota pastā /datums/, pieteikums tika iesniegts tiesā /datums/. Tātad uz pieteikuma iesniegšanas tiesā brīdi jau bija pagājuši 10 gadi.

[2.2] Lietā ir VAS "/Nosaukums G/" apliecinājums, ka /datums/"/Nosaukums F/" SIA paziņojums sūtīts uz adresi /adrese A/, lietā ir pierādījumi, ka atbildētāja deklarētā dzīvesvieta no /datums/bija /adrese/. Pretenzija sūtīta uz adresi, kurā atbildētājs nav bijis deklarēts vairākus gadus.

[2.3] Pretenzijai nav juridiska spēka, jo tā nav parakstīta. Dokumentā norādīts, ka tā autors ir /pers. C/, taču uz dokumenta nav viņas paraksts. Līdz ar to šim neparakstītajam dokumenta nav juridiska spēka.

[2.4] Atbildētājs norāda, ka /datums/viņam nav zvanījusi nekāda /pers. C/ un viņš pa telefonu nekad nav runājis ne ar vienu prasītāja darbinieku. Prasītāja iesniegumam ir pievienota kaut kāda izdruka no kaut kādas datubāzes. Nav saprotams kas, kad un kā veic šādus ierakstus. Prasītājs nav iesniedzis pierādījums, ka šāds ieraksts nav veikts tieši šī iesnieguma tapšanas laikā, turklāt, šis ieraksts izskatās ir uzmontēts virsū izdrukai pirms kopēšanas. Pat tad, ja pieņemam, ka iesniegumam pievienotā izdruka atbilst patiesībai par sarunas saturu, tad no tās viennozīmīgi izriet, ka zvanītājs nemaz nav pajautājis, ar ko runā, nav veicis nekādas darbības zvana adresāta identifikācijai. Šajā laikā atbildētājs strādāja uzņēmumā "/Nosaukums/" uz iekrāvēja. Troksnis bija tik liels, ka bija jāstrādā ar aizsargaustiņām, tāpēc atbildētājs telefonu parasti atstāja mājās, kur to parasti pacēla viņa sieva vai brālis, vai arī atstāja pie sarga. Viņi pēc tam vakarā informēja, vai bija kādam kaut kas svarīgs, kur jāatzvana. Atbildētājs nekad nav ticis informēts, ka kāds no prasītāja uzņēmuma būtu zvanījis. Ņemot vērā iepriekš teikto, lūdz tiesai prasību noraidīt pilnībā (lietas 166.-168.lapa).

[3] Tiesas sēdē prasītāja biedrības „/Nosaukums A/" pilnvarotā pārstāvja SIA „/Nosaukums F/" pārstāvis tiesas sēdē uzturēja prasību saskaņā ar prasības pieteikumā minēto.

Papildus paskaidroja, ka prasījumiem nav iestājies noilgums, varbūt runa varētu būt par vienu pirmo maksājumu, bet kopš pārējo maksājumu izdarīšanas nav vēl pagājuši 10 gadi un noilgums nav iestājies. Prasījuma tiesības rodas no brīža, kad prasītājam rodas tiesība atprasīt maksājumu no atbildētāja, tas ir, no izmaksas brīža. Bez tam lietā ir pierādījumi par vairāku atgādinājumu nosūtīšanu atbildētājam, par ko pievienoti apliecinājumi.

Nav pamatota atbildētāja norāde, ka viņa maksātnespējas procesā netika pieteikti prasījumi, līdz ar to zaudētas prasījuma tiesības. Konkrētais prasījums izriet no neatļautas darbības un uz šādiem prasījumiem neattiecas maksātnespējas likuma normas, šādi prasījumi netiek dzēsti maksātnespējas procesa ietvaros. Lūdza prasību apmierināt.

[3.1] Atbildētājs /pers. A/ un viņa pārstāvis tiesas sēdē nepiedalījās, par lietas izskatīšanu ir informēti. Iesniegumā tiesai lūguši izskatīt lietu bez viņu piedalīšanās (lietas 210.-212.lapa).

Tiesa nolemj izskatīt lietu bez atbildētāja piedalīšanās, jo viņš par lietas izskatīšanu ir informēts likumā noteiktā kārtībā un nav konstatēti Civilprocesa likuma 209. un 210.pantā noteiktie lietas izskatīšanas atlikšanas pamati.

Motīvu daļa

[4] Uzklausījusi prasītāja pārstāvja paskaidrojumus, izvērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[5] Atbilstoši Civilprocesa likuma 10.panta pirmajai daļai puses savas tiesības realizē sacīkstes formā. Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[6] No izziņas par ceļa satiksmes negadījumu ir konstatēts, ka /datums/plkst.10:20 notika ceļu satiksmes negadījums, kā rezultātā apgāzās transporta līdzeklis BMW 730 ar valsts reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, kuru vadīja /pers. A/. Atbildētāja rīcība bija cēloniskā sakarā ar CSNg izraisīšanu, kas ir apstiprināts ar augstāk minēto izziņu un lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr./numurs/ (lietas 13., 14.lapa).

[6.1] Pamatojoties uz prasītāja biedrība "/Nosaukums A/" datiem, uz CSNg datumu transportlīdzekļa BMW ar valsts reģ. Nr. /reģistrācijas numurs/ civiltiesiska atbildība nebija apdrošināta.

[6.2] Saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk — OCTA likums) 51.panta pirmās daļas 1.punktu, /Nosaukums A/ nodrošina apdrošināšanas atlīdzības izmaksu to zaudējumu segšanai, kurus nodarījis transportlīdzeklis, kura īpašnieks savu civiltiesisko atbildību nav apdrošinājis.

OCTA likuma 31.panta otrajā daļā noteikts, ka zaudējumu atlīdzina tas apdrošinātājs, kurš apdrošinājis zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieka civiltiesisko atbildību vai Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs.

[6.3] CSNg rezultātā tika ievainota transporta līdzeklī braucošā pasažiere /pers. B/ un šajā sakarā tika veiktas sekojošās izmaksas zaudējumu atlīdzināšanai:

[6.3.1] Pamatojoties uz Sociālās integrācijas valsts aģentūra /datums/iesniegumu, AAS "/Nosaukums B/" /datums/zaudējumu atlīdzības pieprasījumu un ADM rēķinu Nr./numurs/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumus Nr./numurs/ un Nr./numurs/ izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību 219,30 LVL jeb 312,04 EUR kopsummā, t.sk. apdrošināšanas atlīdzība 122,50 LVL un atlīdzību lietas administrēšanas izdevumi 96,80 LVL un /datums/un 19.oktobrī izmaksāja 219,30 LVL jeb 312,04 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumiem Nr.2002 un Nr.2257 (lietas 31., 32.lapa).

[6.3.2] Pamatojoties uz Veselības norēķinu centra (VNC) /datums/iesniegumu, slēdzienu un aprēķinu lietā Nr./numurs/, AAS "/Nosaukums C/" pieņēma lēmumu par izmaksu un /datums/veica apdrošināšanas atlīdzības izmaksu 647,70 LVL apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 33., 34., 35., 36.lapa)

[6.3.3] Pamatojoties uz AAS "/Nosaukums C/" /datums/rēķinu par izmaksāto atlīdzību un ADM rēķinu Nr./numurs/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumus Nr./numurs/ un Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 765,26 LVL jeb 1088,87 EUR kopsummā, t.sk., apdrošināšanas atlīdzība 647,70 LVL un atlīdzību lietas administrēšanas izdevumi 117,56 LVL apmērā, un /datums/un 21.decembrī izmaksāja 765,26 LVL jeb 1088,87 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumiem Nr.1776 un Nr.1922 (lietas 37., 38., 39.-40., 41., 42., 44., 45.lapa).

[6.3.4] Tika veiktas slimības pabalsta/invaliditātes pensijas izmaksas atlīdzību lietā Nr./numurs/, pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/, /datums/un /datums/iesniegumiem un apdrošināšanas atlīdzības aprēķiniem, AAS "/Nosaukums D/" /datums/veica atlīdzības izmaksas 2202,97 LVL kopsummā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumiem Nr./numurs/ un Nr./numurs/ (lietas 46.-54.lapa).

[6.3.5] Pamatojoties uz AAS "/Nosaukums D/" /datums/zaudējumu atlīdzības pieprasījumu un ADM rēķinu Nr.19, izskatot atlīdzību lietas Nr.VB-38/2011 materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumus Nr.0826/VB-38/2011 un Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 2606,12 LVL jeb 3708,17 EUR kopsummā, t.sk., apdrošināšanas atlīdzība 2202,97 LVL un atlīdzību lietas administrēšanas izdevumi 403,15 LVL, un /datums/un 29.novembrī izmaksāja 2606,12 LVL jeb 3708,17 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumiem Nr.1133 un Nr. 1330 (lietas 55.-60., 61., 62.lapa).

[6.3.6] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, AAS "/Nosaukums D/" /datums/veica atlīdzības izmaksas 1080,11 LVL apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr.2889 (lietas 63.-65.lapa).

[6.3.7] Pamatojoties uz AAS "/Nosaukums D/" /datums/zaudējumu atlīdzības pieprasījumu un ADM rēķinu Nr. /numurs/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumus Nr./numurs/ un Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 1224,77 LVL jeb 1742,69 EUR kopsummā, t.sk., apdrošināšanas atlīdzība 1080,11 LVL un atlīdzību lietas administrēšanas izdevumi 144,66 LVL un /datums/un 25.aprīlī izmaksāja 1224,77 LVL jeb 1742,69 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumiem Nr./numurs/ un Nr./numurs/ (lietas 66.-73.lapa).

[6.3.8] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, AAS "/Nosaukums D/" /datums/veica atlīdzības izmaksas 567,88 LVL apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 74.-76.lapa).

[6.3.9] Pamatojoties uz AAS "/Nosaukums D/" /datums/zaudējumu atlīdzības pieprasījumu, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 567,88 LVL jeb 808,02 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 567,88 LVL jeb 808,02 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 77.-79.lapa).

[6.3.10] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, AAS "/Nosaukums D/" 2013.gada 30.oktobra pavadvēstuli, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 350,58 LVL jeb 498,83 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 350,58 LVL jeb 498,83 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/ (lietas 80.-85.lapa).

[6.3.11] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 1117,45 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 1117,45 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/ (lietas 86.-90.lapa).

[6.3.12] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 439,46 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 439,46 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr.528 (lietas 91.-96.lapa).

[6.3.13] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 1070,28 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 1070,28 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr.470 (lietas 97.-102.lapa).

[6.3.14] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 541,44 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 541,44 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 103.-108.lapa).

[6.3.15] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 546,48 EUR apmērā

un /datums/izmaksāja 546,48 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 109.-114.lapa).

[6.3.16] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu un apdrošināšanas atlīdzības aprēķinu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 551,52 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 551,52 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 115.-120.lapa).

[6.3.17] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 563,64 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 563,64 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 121.-125.lapa).

[6.3.18] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 575,76 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 575,76 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr. /numurs/ (lietas 126.-130.lapa).

[6.3.19] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu par periodu no /datums/līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 592,74 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 592,74 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 131.-135.lapa).

[6.3.20] Pamatojoties uz /Nosaukums E/ /datums/iesniegumu par periodu no 2019. gada 1.janvāra līdz /datums/, izskatot atlīdzību lietas Nr./numurs/ papildus materiālus, prasītājs /datums/pieņēmis lēmumu Nr./numurs/ atlīdzināt apdrošināšanas atlīdzību 609,72 EUR apmērā un /datums/izmaksāja 609,72 EUR apmērā, kas ir apstiprināts ar maksājuma uzdevumu Nr./numurs/ (lietas 136.-140.lapa).

Līdz ar to prasītājs kopsummā izmaksāja AAS "/Nosaukums B/", AAS "/Nosaukums C/", AAS "/Nosaukums D/" un /Nosaukums E/ 14767,11 EUR, nodrošinot ārstēšanu, rehabilitāciju, tehniskos palīglīdzekļus un pensiju, un pabalstu izmaksas.

[6.4] OCTA likuma 41.panta otrās daļas 1.punktā ir teikts, ka Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs ir tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai – transportlīdzekļa līzinga gadījuma – līzinga ņēmēju, ja tas nav apdrošinājis īpašnieka civiltiesisko atbildību, vai pret šā transportlīdzekļa tiesīgo lietotāju.

Civillikuma 1775.pants noteic, ka katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Atbilstoši minētā likuma 1779.pantam katram ir pienākums atlīdzināt tos zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

[6.5] Tādējādi, konstatējot, ka prasītājs biedrība „/Nosaukums A/" izmaksājusi atlīdzību OCTA likuma paredzētajā kārtībā, tiesa secina, ka prasītājs tiesīgs iesniegt regresa prasību pret ceļu satiksmes negadījumā par vainīgo atzīto personu, ievērojot, ka transportlīdzeklim, kas vainojams CSNg, nebija veikta obligātā civiltiesiskā apdrošināšana (OCTA likuma 41.pants).

"Regresa prasība – cita vietā mantisko saistību izpildījušas personas prasība atdot samaksāto naudas summu vai citu mantisko vērtību. Regresa prasība rodas gadījumos, kad likums paredz cietušajiem nodarītos zaudējumus (kaitējumu) atlīdzināt nevis vainīgajam, bet citai personai.

Saskaņā ar regresa prasību vainīgajam jāatlīdzina šai personai visi izdevumi, kas radušies, izpildot viņa saistību, ja vien likumā nav noteikts kas cits." (*skat. Juridisko terminu vārdnīca, Autoru kolektīvs, Rīga, Nordik, 1998, 225.lpp.*)

[7] Prasītājs norādījis, ka /datums/, /datums/, /datums/nosūtījis atbildētājam pretenzijas par zaudējumu atlīdzināšanu ar lūgumu veikt samaksu, t.sk., arī brīdinot atbildētāju, ka pretējā gadījumā prasītājs nodos augstāk minētās parādsaistības parādu piedziņas uzņēmumam vai vērsīsies tiesā ar prasības pieteikumu par zaudējumu piedziņu piespiedu kārtā, kā arī atbilstoši Civillikuma 1759.panta pirmās daļas 1.punktam par katru parāda samaksas nokavējuma dienu atbildētājam būs jāmaksā aprēķinātie likumiskie procenti (lietas 142., 143., 144, 174., 175.-177.lapa).

[7.1] Atbildētājs pierādījumus, ka samaksu veicis atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, nav iesniedzis.

[7.2] Izvērtējusi atbildētāja iebildumus, ka prasība pilnībā ir noraidāma, jo tā ir noilgusi, kopš /datums/, kad notika ceļu satiksmes negadījums, un ir pagājuši vairāk kā desmit gadi, tiesa secina, kas iebildumi ir pamatoti daļēji un neattiecas uz visu prasību, bet tikai uz vienu /datums/maksājumu (lietas 31.lapa).

[7.3] Atbilstoši Civillikuma 1893. pantam saistību tiesība izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likumā noteiktā noilguma termiņā, kas konkrētā gadījumā, ir desmit gadi.

Kā, atklājot minētās normas jēgumu, atzīts tiesību doktrīnā: „Noilguma institūts civiltiesībās ir veidots ar mērķi novērst ilgstošu nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību par tiesībām un pienākumiem, kas varētu būt par strīda priekšmetu, bet ieinteresētā persona ilgstoši nav centusies panākt savu tiesību atzīšanu vai īstenošanu. [..] saistību tiesība izbeidzas, ja tiesīgā persona to neizlieto likumā noteiktā termiņā, ko sauc par noilguma termiņu" *(sk. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. /pers. L/ vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans īpašums, 2000, 357. lpp.).*

Tādējādi secināms, ka personai savas tiesības ir jāizmanto likumā noteiktā laika posmā – termiņā –, pretējā gadījumā tā nevar pretendēt uz tiesas aizsardzību, jo civilo tiesību aizstāvēšana ir ierobežota ar prasības noilguma termiņu, lai tādējādi nodrošinātu civiltiesisko attiecību stabilitāti.

Tā kā noilguma iestāšanās atzīstama par patstāvīgu pamatu prasības noraidīšanai, tādos gadījumos, kad atbildētājs atsaucas uz noilgumu, tiesai ir pienākums primāri izvērtēt šo iebildumu pamatotību.

[7.4] Civillikuma 1896. pants reglamentē kārtību, kādā nosakāms noilguma iesākuma brīdis, proti, noilgums sāk ritēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vel nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis.

Tas pēc vispārējā noteikuma nozīmē, ka noilguma termiņš skaitāms no brīža, kad šīs procesuālās prasījuma tiesības radušās.

Tomēr ne visos gadījumos, kad palaists garām likumā paredzētais termiņš, kurā ieinteresētajai personai iespējams tiesā panākt savu tiesību aizskāruma novēršanu vai to atzīšanu, noilgums iestājas automātiski, ja šī persona var pierādīt tādus apstākļus, kas pārtrauc noilgumu un tādējādi ietekmē noilguma termiņa noteikšanu. Civillikumā paredzēti gadījumi, kas noilgumu aptur (Civillikuma 1898. pants) vai pārtrauc (1902., 1904. - 1906. pants). To esību, rodoties strīdam, atbilstoši vispārējam principam jāpierāda tiesīgajai personai – kreditoram.

[7.5] Tiesa konstatējusi, ka pirmais maksājums apdrošināšanas atlīdzības lietā izmaksāts /datums/, prasība celta tiesā /datums/, t.i., pēc vairāk kā desmit gadiem kopš šī maksājuma veikšanas. Tiesa konstatējusi, ka brīdinājums atbildētājam sūtīts /datums/(lietas 141., 174.lapa) un /datums/ uz adresi, kas tobrīd nav atbildētāja ne deklarētā, ne faktiskā dzīvesvieta (lietas 175.-178.lapa). Pie šādiem apstākļiem šo paziņojumu nevar uzskatīt par nosūtītu atbildētājam kā atgādinājumu par saistību izpildi. Par /datums/un /datums/paziņojumu nosūtīšanu atbildētājam lietā pierādījumi nav iesniegti.

[7.6] Attiecībā uz telefonu sarunām ar atbildētāju, uz ko atsaucas prasītājs, tiesa secina, ka nav iespējas konstatēt šo sarunu saturu un apstākli, vai saziņa ar atbildētāju ir notikusi (lietas 198.lapa), līdz ar to šo nevar uzskatīt par atgādinājumu par saistību izpildi.

[7.7] Pie šādiem apstākļiem tiesa konstatē, ka 10 gadu noilgums ir iestājies vienam maksājumam, kas izdarīts /datums/ 122,50 LVL (174,30 EUR) apmērā (lietas 31.lapa), un prasība par šīs summas piedziņu ir noraidāma.

Attiecībā uz pārējo prasības summu prasība nav noilgusi, jo visi nākamie maksājumi veikti desmit gadu noilguma ietvaros.

[8] Nav pamatots atbildētāja viedoklis, ka viņam ir bijis maksātnespējas process un izbeigta saistību dzēšanas procedūra, prasītājs savu prasījumu nav pieteicis un līdz ar to zaudējis prasījuma tiesības.

[8.1] Kaitējums trešās personas veselībai, kas radies atbildētāja prettiesiskas rīcības rezultātā, ir vērtējams kā prasījums no neatļautas darbības, kas, pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 164.panta ceturtās daļas 2.punktu, pēc saistību dzēšanas procedūras pabeigšanas netiek dzēsts un uz šādu prasījumu neattiecas maksātnespējas process un kreditoru prasījumu pieteikšanas procedūra.

[9] Tiesa atzīst, ka lietā konstatēti visi civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumi – atbildētāja vaina ceļu satiksmes negadījumā, zaudējumu, kas sastāv no izmaksātām atlīdzībām un cēloniskais sakars starp atbildētāja prettiesisku rīcību un konstatētiem zaudējumiem.

Ņemot vērā, ka atbildētājs nav atlīdzinājis nodarītos zaudējumus un nav iesniedzis nekādus pierādījumus, kas liktu apšaubīt prasītāja pierādījumus un aprēķinu, prasījums par zaudējumu piedziņu apmierināms, un no atbildētāja prasītāja labā piedzenami zaudējumi, kas sastāv no izmaksātās atlīdzības 14592,81 EUR.

[10] Prasība daļā par 174,30 EUR piedziņu noraidāma.

[10.1] Papildus prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja zaudējumus – fiksētās maksas 86,08 EUR apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (nepieciešamo dokumentu izprasīšana un to apkopošana, prasības pieteikuma sagatavošana, nosūtīšana).

[10.2] Prasītājs Garantijas fonda līdzekļus izlieto ne tikai apdrošināšanas atlīdzības izmaksai, bet arī ar to saistītu pasākumu finansēšanai. Tiesa atzīst, ka šie izdevumi, tāpat kā trešajai personai izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība, rada prasītājam mantiski novērtējamu pamatumu jeb zaudējumus.

Minētās atziņas nostiprinātas arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 30.jūnija spriedumā lietā Nr.SKC-0093/2015, 2016.gada 1.jūlija spriedumā lietā Nr.SKC-170/2016.

[10.3] No lietas materiāliem redzams, ka prasījums par papildus zaudējumu 86,08 EUR piedziņu pamatots uz /datums/noslēgto līgumu un /datums/noslēgto līgumu Nr. /numurs/ par savstarpējo sadarbību atlīdzību lietu administrēšanā (lietas 151.-153., 154.-159.lapa), kas noslēgts starp biedrību „/Nosaukums A/" kā pasūtītāju un SIA "/Nosaukums F/", ar kuru pasūtītājs uzdevis SIA "/Nosaukums F/" atbilstoši šī līguma nosacījumiem par samaksu sniegt pasūtītājam pakalpojumus, tas ir, veikt no sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas garantijas fonda izmaksāto naudas līdzekļu, kurus pasūtītājs izmaksājis, atgūšanu.

[10.4] No SIA "/Nosaukums F/" /datums/faktūrrēķina Nr./numurs/ (lietas 161.lapa) un prasītāja iesniegto maksājuma uzdevuma (lietas 26.-27., 30.lapa) izriet, ka prasītājs samaksājis prasītāja pārstāvim SIA "/Nosaukums F/" par tiesvedību saskaņā ar faktūrrēķinu, tai skaitā, lietā pret atbildētāju 71,14 EUR + PVN 21%, tas ir, 14,94 EUR, kopā 86,08 EUR.

[10.5] Konstatēts, ka prasītājs, lūdzot piedzīt zaudējumus 86,08 EUR, atsaucies uz OCTA likuma 51.panta trešās daļas 1.punktu.

Tiesa uzskata, ka nav pamata prasības apmierināšanai daļā par zaudējumu 86,08 EUR apmērā piedziņu no atbildētāja, kuri prasītājam radušies saistībā ar prasītāja pilnvarotā pārstāvja SIA "/Nosaukums F/" zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā. Atbilstoši OCTA likuma 51.panta pirmajā daļā noteiktajam Garantiju fondu izveido apdrošinātāji un šo fondu administrēt ir uzticēts Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojam. Līdz ar to šīs funkcijas izpildei tieši prasītājam likumdevējs ir uzdevis zināmus pienākumus un piešķīris zināmas tiesības.

[10.6] Tiesa secina, ka, noslēdzot sadarbības līgumu, prasītājs faktiski ir pārpilnvarojis SIA "/Nosaukums F/" jeb uzticējis tai regresa lietu kārtošanu, paredzot par to samaksu, līgumā paredzot, ka SIA "/Nosaukums F/" veic parāda atgūšanu prasītāja vietā un uzdevumā. Līgumā pielīgtas standartizētas jeb fiksētas atlīdzības summas, tajā skaitā 71,14 EUR par vienu zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

[10.7] Tiesa uzskata, ka prasītāja norādītie izdevumi 86,08 EUR nav atzīstami par zaudējumiem, jo tie ir radušies sakarā ar konkrētu civilprocesu kā lietas vešanas izdevumi, tas ir, par procesuālo dokumentu sastādīšanu, nosūtīšanu, un šādi izdevumi tiek atlīdzināti tikai tādā kārtībā un apmēros, kā to nosaka Civilprocesa likuma 44.pants.

Kā norādījis Vladimirs Bukovskis – „Jautājums par tiesu izdevumiem pieder procesuālām, bet ne materiālām tiesībām. [..] apšaubāma ir iespēja piemērot materiālo tiesību noteikumus procesuālām attiecībām" *(skat. V.Bukovskis. Civīlprocesa mācības grāmata. Rīga, 1933, 421.lpp.).*

Strīds par izdevumu atlīdzību, kas radušies pusei pilnvarojot pārstāvi lietas vešanai, izšķirams saskaņā ar Civilprocesa likuma normām, un materiālo tiesību normas par zaudējumu atlīdzību nav piemērojamas.

[10.8] Tiesa atzīst, ka prasītājs nav pierādījis minētās summas apmēru un tiesisko pamatu šīs summas piedziņai, jo lietas materiālos neatrodas minētās summas aprēķins, proti, kādi administrēšanas izdevumi ietilpst šajā naudas summā. Tādejādi prasītājs nav pierādījis ne minētās summas piedziņas apmēru, ne tiesisko pamatu, līdz ar ko prasījums par zaudējumu 86,08 EUR piedziņu ir noraidāms.

[11] Prasītājs lūdzis norādīt tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus no pamatparāda.

Civilprocesa likuma 195. pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Civillikuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta ceturto daļu procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla.

[11.1] Tiesa atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 procentus gadā no nesamaksātās zaudējumu pamatsummas (14592,81 EUR), nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot parāda summu.

[12] Ņemot vērā, ka prasība apmierināta par 14592,81 EUR piedziņu, atbilstoši Civilprocesa likuma 41.pantam no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama valsts nodeva 759,32 EUR (14 592,81 EUR – 7114 EUR = 7478,81 EUR x 3,2% = 239,32 EUR +520 EUR = 759,32 EUR) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,20 EUR (lietas 11.,12.lapa).

[12.1] No Tiesu informatīvās sistēmas pavēstu uzziņas datiem un lietas materiālie pievienotās izziņas par ar lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem izriet, ka sakarā ar pavēstu un dokumentu nosūtīšanu ir radušies izdevumi 3,28 EUR. Prasītājs, iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, ir samaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, tādējādi neapmaksātā ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu daļa ir 0,08 EUR, kas saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ir piedzenama no atbildētāja valsts ienākumos.

[13] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, (..) un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Minēto izdevumu samaksas dokumenti iesniedzami Kurzemes rajona tiesā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189., 190., 192., 193., 195., 199., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

Biedrības "/Nosaukums A/" prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/ par labu biedrībai "/Nosaukums A/", reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumus 14592,81 EUR, valsts nodevu 759,32

EUR, ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,20 EUR, kuri iemaksājami AS ,,Swedbank" kontā Nr./konta numurs/.

Noteikt prasītājam tiesības saņemt no atbildētāja par laiku no sprieduma labprātīgas izpildes beigu termiņa līdz sprieduma izpildei likumiskos sešus procentus gadā no 14592,81 EUR, nosakot, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot parāda summu.

Noraidīt prasību daļā par zaudējumu 174,30 EUR un 86,08 EUR piedziņu.

Piedzīt no /pers. A/ valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,08 EUR.

Noteikt atbildētājam termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei un pierādījumu iesniegšanai Kurzemes rajona tiesā par sprieduma labprātīgu izpildi.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā apelācijas kārtībā Kurzemes apgabaltiesā, apelācijas sūdzību iesniedzot Kurzemes rajona tiesā.

Tiesnese I. Pelnēna